

Posudek na diplomovou práci Michaela Webera

Zrání literární postavy v raných dílech Óeho Kenzaburóa

Michael Weber vycházel při volbě tématu pro tuto práci z povahy Óeho raných novel a románů. V těchto dílech je skutečně akcentováno především literární stvoření malého chlapce, jinocha a mladého muže prožívajícího dětství na venkově na ostrově Šikoku, odkud se posléze stěhuje do velkoměsta. V příbězích chlapce je přítomná 2. světová válka a japonská prohra v ní. V příběhu mladého muže v románu Osobní zkušenost je v pozadí Tokio z počátku šedesátých let. Óe svého hrdinu tvaruje skrze dobu a místo, avšak v prostoru jeho nitra dává i současnému čtenáři dostatek příležitosti se s hrdinou ztotožňovat nebo se naopak vůči němu vymezovat na základě vlastní zkušenosti i obecného pohledu na vnější i vnitřní možnosti prožívání individuálního osudu v různých vztazích i v různých možných komunitách počínaje rodinou.

Diplomant věnuje úvodní třetinu své práce (Oddíly 1 – 4) systematickému zkoumání procesu tvoření literárního díla na jedné straně a způsobům jeho interpretace na straně druhé. Opírá se o relevantní literárně teoretické výklady, které konfrontuje s literárně teoretickými názory Óeho Kenzaburóa. Přes Óeho citace se dostává k Michailu Bachtinovi a postupně dospívá k „oddůvodnění aplikace teorie M. M. Bachtina na problematiku postavy a autora v dílech Óeho Kenzaburóa“ (s. 13). Stěžejní částí Weberovy práce je Oddíl 5, v němž systematicky analyzuje Óeho pět literárních děl. Sleduje své základní téma – „zrání literární postavy“ – současně uvnitř jednotlivých příběhů i v kontinuu spisovatelova utváření každé další hlavní postavy. Srovnává a všímá si rozdíly v pojetí postav ve zkoumaných dílech. V Oddílu 6 zdařile prezentuje výsledky analýzy z nadhledu základního vzorce japonského vnímání lidské existence, principu „uči-soto“, chápaného v určitých lidských situacích kontrastně, jindy komplementárně a opět jindy paralelně. V tomto rámci lze, dle M. Webera, „mluvit o (Óeho postavě) jedné, která synchronně s tvůrčí aktivitou autora prochází fyzickou i duševní proměnou.“ (s. 52) V závěru se diplomant věnuje i symbolice „podtrhující kontinuitu Óeho próz“ (s. 51)

Diplomová práce Michaela Webera vyhovuje nárokům na tento typ práce kladeným. Nabízí interpretačně dobře zvládnuté zhodnocení důležité části díla významného japonského autora, nositele Nobelovy ceny za literaturu z r. 1994. Je třeba také ocenit, že téměř polovina pramenů uvedených v bibliografii je v japonštině. Navrhuji hodnotit tuto diplomovou práci stupněm „výborně“.

24. 5. 2006

Zdenka Švarcová